

УДК 021.1:316.422:004]:02(477)"363"
DOI: 10.31866/2616-7654.12.2023.293583

МОДЕРНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ФУНКЦІЙ БІБЛІОТЕК В УМОВАХ ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ

*Лілія Кравець,
аспірантка,
Київський національний університет
культури і мистецтв
(Київ, Україна)
e-mail: liliakra236@gmail.com
ORCID: 0000-0001-5631-623X*

Мета статті – репрезентувати модернізацію системи функцій бібліотек як базового концепту трансформації діяльності в умовах інформаційного суспільства та еволюції усіх її напрямів функціонування в епоху цифровізації.

Методи дослідження зумовлені поставленою метою статті та базувалися на застосуванні загальнонаукових (когнітивний, системного аналізу, узагальнення) та спеціальних (бібліотекознавчий, джерелознавчого пошуку) методів, серед яких – структурно-функціональний, інституціональний і соціокомунікаційний підходи.

Наукова новизна дослідження полягає в обґрунтуванні соціокомунікаційного підходу щодо розгляду бібліотеки як соціокомунікаційної інфраструктури, невід’ємного елементу системи активного соціального спілкування, а сьогодні – цифрової комунікації в електронному середовищі на сайтах, блогах, у соціальних мережах тощо; аргументації модернізації системи функцій бібліотек як базового концепту трансформації її діяльності в умовах інформаційного суспільства та еволюції усіх її напрямів функціонування в епоху цифровізації.

Основні висновки. Під впливом таких визначальних чинників, як цифровізація, глобалізація та російсько-українська війна, трансформація системи функцій бібліотек детермінована суспільно-політичним і соціально-економічним рівнем розвитку українського суспільства. Саме цифрова епоха в умовах безупинно зростаючих інформаційних масивів і документаційних джерел дозволила бібліотекам не втратити позиції як ключових закладів в інформаційно-комунікаційній структурі соціуму, а відкрити нові можливості для національного відродження культури, освіти та науки як базису економічного розвитку держави.

У час динамічного зростання документотворення та документообміну бібліотеки України ефективно збагачують новим змістом підсистему традиційних функцій (виховна, загальнокультурна, інформаційна, компенсаторна, комунікаційна, меморіальна, організаційна, освітня, пізнавальна, релаксаційна, соціальна, ціннісно-орієнтаційна) та успішно реалізують підсистему інноваційних (адукаційно-адвокаційна, забезпечення вільного доступу до світового інформаційного простору, орієнтаційно-дорадча, подолання цифрової нерівності, формування стійкого інтересу до читання, збирання документальних свідчень злочинів російської федерації щодо об’єктів культурної спадщини України), що засвідчує оптимальну адаптацію функціонування української бібліотечної справи в умовах гібридних загроз.

Ключові слова: бібліотекознавство; функції бібліотек; бібліотеки України; бібліотечна справа; інформаційне суспільство; цифровізація.

ВСТУП

Зі здобуттям незалежності в українському бібліотекознавстві з’явилася значна кількість праць теоретичного характеру, що засвідчило значний прогрес науки про бібліотеку та сприяло розвитку бібліотечної справи України, тобто активно здійснювалися фундаментальні і прикладні дослідження у бібліотечно-інформаційній сфері. Чільне завдання бібліотеки, яка накопичує інтегроване та синтезоване знання за весь період історичного розвитку людства, забезпечити

оптимальну діяльність суспільства загалом і задовольнити потреби конкретної людини. Базовою засадою інформаційного суспільства стає продукування інформації, що спонукає бібліотеки як клієнтоорієнтовані заклади до трансформації діяльності в умовах інформаційного суспільства та еволюції усіх її напрямів діяльності в епоху цифровізації. Розгортання інформаційного суспільства спричинило техніко-технологічні й організаційні функціональні трансформації бібліотек, що відобразилося на змісті як власне традиційних документозберігаючих функцій, так і введення у бібліотечну практику інноваційних, серед яких ключовою постає доступ до світових інформаційних ресурсів (Давидова, 2014). У полі зору українських науковців постає питання дослідження інтеграції та диференціації функцій сучасних бібліотек, а практики значну увагу приділяють висвітленню успішної реалізації традиційних та вдалій апробації інноваційних функцій.

ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДҐРУНТЯ

Теоретичне підґрунтя статті становили студії сучасної бібліотекознавчої проблематики, що охоплюють дослідження теорії, методології і практики бібліотечно-інформаційної діяльності крізь призму традиційних та інноваційних функцій бібліотек.

В українській науці про бібліотеки та бібліотечну справу студіювання означеної тематики започатковано у першому числі неперіодичного фахового видання «Бібліотечний збірник» (1926–1927), яке висвітлювало питання теоретичного і практичного бібліотекознавства (Клименко, 2021). Тобто, ще у 20-х роках минулого століття Д. Балика у статті «Активізація роботи в наукових бібліотеках» та С. Постернак у публікації «Проблема наукових бібліотек УСРР» порушили «одну з центральних проблем бібліотекознавства» (Слободяник, 1995).

Найґрунтовніше теоретико-методологічне дослідження функцій наукової бібліотеки належить М. Слободянику (1995). Значний внесок у розробку питань визначальних особливостей, актуальних тенденцій і перспективних напрямів функціонування бібліотек в інформаційному суспільстві та суспільстві знань належить плеяді авторитетних учених Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, серед яких виокремлюємо праці теоретико-методологічного і науково-прикладного характеру таких науковців, як О. Воскобойнікова-Гузева, С. Гарагуля, В. Горовий, Т. Гранчак, Л. Дубровіна, М. Закіров, С. Закірова, Т. Коваль, І. Лобузін, К. Лобузін, О. Онищенко, Ю. Половинчак, В. Попик.

Діяльність бібліотеки як невід'ємного складника документно-інформаційної системи суспільства вивчали І. Давидова, Н. Жадько, В. Ільганаєва, М. Слободяник, А. Чачко, Г. Швецова-Водка.

Різні аспекти науково-інформаційного супроводу галузевої науки, діяльності бібліотек в електронному середовищі і медіапросторі, що вимагає реалізації традиційних та інноваційних функцій бібліотек, розкрито у науковому доробку О. Бруй, О. Василенко, Т. Вилегжаніної, Л. Грінберг, І. Давидової, В. Загуменної, О. Збанацької, Т. Колесникової, О. Кузьменко, О. Мар'їної, О. Матвійчук, Т. Новальської, В. Пальчук, Г. Пристай, Н. Розколупи, О. Сербіна, Т. Сидоренко та багатьох інших.

Генезис, концепції та модернізацію бібліотечно-інформаційної сфери України досліджено у монографії О. Воскобойнікової-Гузевої (2014), де запропоновано консолідовану стратегію її розвитку у контексті євроінтеграційних процесів.

Ми солідарні із твердженням Н. Кунанець (2014), що дослідження функціонування книгозбірні крізь призму соціальних комунікацій повинно базуватися на вивченні впливу бібліотек на суспільний прогрес на всіх рівнях її перцепції, у тому числі значення та ролі у соціумі загалом.

Мета статті – репрезентувати модернізацію системи функцій бібліотек як базового концепту трансформації діяльності в умовах інформаційного суспільства та еволюції усіх її напрямів функціонування в епоху цифровізації.

МЕТОДИ ТА МАТЕРІАЛИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Дослідження ґрунтувалося на застосуванні структурно-функціонального (дозволив визначити бібліотеки як унікальний соціальний інститут, соціально-орієнтовані заклади, яким притаманна соціально-відповідальна ініціативність), інституціонального (слугував умотивуванню модернізації функціонального навантаження бібліотечної справи України в умовах глобальних загроз) і соціокомунікаційного (сприяв розгляду бібліотеки як соціокомунікаційної інфраструктури, невід’ємного елемента системи активного соціального спілкування, а сьогодні – цифрової комунікації в електронному середовищі на сайтах, блогах, у соціальних мережах тощо) підходів. Методологія статті зумовлена поставленою метою та базувалася на застосуванні загальнонаукових (аналіз, когнітивний, системний, узагальнення) та спеціальних (бібліотекознавчий, джерелознавчий) методів.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Обраний джерельний комплекс за змістом репрезентує інтеграцію і диференціацію функцій бібліотек та успішну реалізацію традиційних і вдалу апробацію інноваційних функцій, а за типом-видовим складом включає дисертації, монографії, статті й матеріали конференцій.

Функція, за М. Слободяником (1995), – це залежність однієї змінної від іншої, тому функція бібліотек, згідно із твердженням бібліотекознавця, – це частина цілісного об’єкта, якому притаманні усі властивості системи, діяльність котрої ґрунтується на співпраці із зовнішнім середовищем.

Виходячи зі змісту поняття «функція» (*лат. functio* – виконання, відображення, перетворення), під терміном «функція бібліотеки» ми розуміємо роль та значення бібліотечних закладів у задоволенні інформаційних потреб соціуму на всіх етапах його розвитку, іншими словами – вплив, який здійснюють бібліотеки на суспільний прогрес. Меморіальна, комунікативна і комунікативна функції є первинними (традиційними), які реалізують бібліотеки різних систем і відомств. Ми повністю погоджуємося із твердженням О. Кузьменко та В. Загуменної (2021), що сучасна бібліотека постійно наповнює новим змістом такі традиційні функції, як дозвіллева, інформаційна, комунікаційна, культурна та освітня. Це, зі свого боку, забезпечує безперешкодний доступ знань та інформації, легалізує демократичні і гуманістичні принципи суспільного розвитку як базові у соціальній державі, сприяє багаторівневій співпраці із зовнішнім середовищем.

Функції бібліотеки ми розглядаємо як складну систему, здатну до трансформації, адаптації, інтеграції, тобто широкої взаємодії, якій притаманні всі численні ознаки систем такого типу: відкритість, самоорганізація, ієрархічність і відтворюваність. Основними підсистемами вважаємо традиційні та інноваційні функції бібліотеки. Базуючись на твердженні Арістотеля, що ціле завжди більше за суму його частин (принцип холізму), переконані, що чим більше функцій (завдань, напрямів діяльності) реалізовує сучасна бібліотека, тим більше вона відповідає вимогам соціуму, потребам окремого користувача, іншими словами, роль та місце бібліотеки у суспільному розвитку як унікального соціального інституту та окремішності духовної культури повністю залежить від її здатності організувати свою діяльність відповідно до вимог часу, бути повноцінним соціокультурним і економічним суб'єктом сучасного соціокомунікаційного простору (Слободняник, 1995). Узвичаєне сприйняття бібліотеки як фондоутримувача трансформується у розуміння книгозбірні як сучасного інформаційного закладу, що акумулює зовнішні і генерує власні інформаційні електронні ресурси (Давидова, 2014).

Особливо гостро постала реалізація функції збереження документальної пам'яті в умовах російсько-української війни (2014 р. – дотепер), коли окупанти відкрито і нахабно спалювали україномовні книги. Від початку повномасштабного вторгнення військ Російської Федерації (2022), коли було окуповано близько 30 % території суверенної України, бібліотекарі збирають і систематизують свідчення та документальні матеріали про пошкодження і руйнування об'єктів культури.

Базова від моменту започаткування перших бібліотек меморіальна функція актуалізувалася через необхідність збереження накопичених століттями фондів та доступності до культурної спадщини. Також врахування загальнолюдських пріоритетів і нагальна потреба захисту надбань національної культури та ідентичності в умовах етноциду спонукали до превалювання соціальної функції завдяки створенню соціалізуючого комфортного середовища (Кравець, 2023).

В умовах трансформаційних змін О. Кузьменко і В. Загуменна (2021) базовими функціями сучасних бібліотек, незалежно від їх типу, вважають інформаційну та комунікаційну. Спершу інформатизація, а тепер цифровізація усіх царин суспільного буття стали поштовхом до утвердження інформаційно-аналітичної функції наукових бібліотек. Дозвілєва, навчальна та освітня функції у сучасних умовах, насамперед дистанційного навчання і запровадження навчання упродовж усього життя, значно посилилися у публічних бібліотеках. Як наголошує С. Гарагуля (2014), комунікація, яка базується на застосуванні новочасних технологій, одночасно поєднує комунікаційну функцію з інформаційною.

Інформаційну (або інформаційно-документну) функцію зазвичай відносять до традиційних, але всепроникна цифровізація та суспільно-політичні виклики спричинили трансформацію діяльності бібліотек, котрі є центрами надання як наукової, так і соціально значущої інформації. Сьогодні бібліотеки активно запроваджують в інформаційно-комунікаційну діяльність такі нові форми роботи, як відеолекції та віртуальні виставки, онлайн-екскурсії і презентації. Все більшу популярність отримують бібліотечний флешмоб, бібліофлеш, буккросинг, інформаційний брифінг, квест, коворкінг та ін. (Добровольська & Чередник, 2023).

Стрімке нарощування бази електронних інформаційних ресурсів, у тому числі власної генерації, спричинило диверсифікацію інформаційно-комунікаційної

діяльності бібліотек, а завдання задоволення інформаційних запитів користувачів реалізовується через поєднання таких традиційних функцій, як загальнокультурна, компенсаторна, комунікаційна, організаційна та освітня.

Функціонування української бібліотечної справи цілком зорієнтовано на індивідуальні запити та потреби суспільства загалом. У час російсько-української війни викристалізувалася мета якнайповнішого інформаційного забезпечення потреб насамперед науки та освіти як базису економічного розвитку суспільства, дозвілля і культури як основи духовного процвітання. Тому інформаційна функція українських публічних бібліотек реалізовується через наповнення відповідним контентом бібліотечних сайтів, блогів та соціальних мереж (Ярема, 2022).

Саме впровадження у бібліотечну практику сучасних інформаційно-комунікаційних технологій дозволяє надавати усім категоріям користувачів повсюдний і цілодобовий доступ до світового інформаційного простору через реалізацію інноваційних функцій, таких як забезпечення вільного доступу до світового інформаційного простору, орієнтаційно-дорадча, подолання цифрової нерівності, формування стійкого інтересу до читання.

Через карантинні обмеження 2020–2023 рр. надання освітніх послуг у нашій державі відбувалося в дистанційному режимі. Через бойові дії від 2014 р. значно зросла кількість внутрішньо переміщених осіб, а від початку 2022 р. значна частина здобувачів освіти мігрувала в інші країни. Бібліотечні веб-сайти стали цілісним вікном доступу до інституційних репозитаріїв та університетських електронних інформаційних ресурсів, тому вимоги до їхнього наповнення, структури, доступності значно зросли (Ржеуський & Кунанець, 2023). Сайти бібліотек закладів вищої освіти надають доступ до інституційних репозитаріїв як інтелектуального надбання вишів, баз даних українських, у тому числі корпоративних, та закордонних електронних бібліотек, освітніх ресурсів, онлайн-енциклопедій, мультимедійного контенту. Тобто власне виклики часу та гібридні загрози зробили більш затребуваною таку традиційну функцію бібліотек, як освітня, яка реалізовується у поєднанні з такими інноваційними, як адукаційно-адвокаційна, забезпечення вільного доступу до світового інформаційного простору та сприяння цифровій грамотності населення.

У діяльності бібліотек як закладів культури, які забезпечують комунікаційні процеси у суспільстві документами, інформацією та знаннями, новим змістом наповнюється, а у час гібридних загроз стає пріоритетною комунікаційна функція.

ВИСНОВКИ

Виявлений інформаційний потенціал документного масиву представленого дослідження дозволив констатувати, що під впливом таких визначальних чинників, як цифровізація, глобалізація та російсько-українська війна, тобто трансформація системи, функції бібліотек детерміновані суспільно-політичним та соціально-економічним рівнем розвитку українського суспільства. Саме цифрова епоха в умовах безупинно зростаючих інформаційних масивів і документаційних джерел дозволила бібліотекам не втратити позиції ключових закладів в інформаційно-комунікаційній структурі соціуму, а відкрити нові можливості для національного відродження культури, освіти та науки як базису економічного розвитку держави.

У час динамічного зростання документотворення і документообміну бібліотеки України ефективно збагачують новим змістом традиційні функції (виховна, загальнокультурна, інформаційна, компенсаторна, комунікаційна, меморіальна, організаційна, освітня, пізнавальна, релаксаційна, соціальна, ціннісно-орієнтаційна) та успішно реалізують інноваційні (адукаційно-адвокаційна, забезпечення вільного доступу до світового інформаційного простору, орієнтаційно-дорадча, подолання цифрової нерівності, формування стійкого інтересу до читання, збирання документальних свідчень злочинів російської федерації щодо об'єктів культурної спадщини України), що засвідчує оптимальну адаптацію функціонування української бібліотечної справи в умовах гібридних загроз.

Превалююча цифрова комунікація бібліотек і накопичені електронні ресурси власної генерації кардинально впливають на підвищення ефективності бібліотечно-інформаційного забезпечення інформаційних потреб українського соціуму та є інтелектуальним базисом розвитку інформаційного і праксеологічного складників системи соціальних комунікацій загалом, що сприяє збагаченню світового інформаційного простору надбаннями унікальної української культури, освіти та науки.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

- Воскобойнікова-Гузєва, О. В. (2014). *Стратегії розвитку бібліотечно-інформаційної сфери України: генезис, концепції, модернізація* [Монографія] (Г. І. Ковальчук, ред.). Академперіодика.
- Гарагуля, С. (2014). Бібліотеки в інформаційному суспільстві: орієнтація на користувача. *Бібліотечний вісник*, 6, 17–23.
- Давидова, І. О. (2014). Управління системними трансформаціями бібліотек: до питання наукової організації управління. *Вісник Харківської державної академії культури*, 45, 78–84.
- Добровольська, В. В., & Чередник, Л. А. (2023). Інноваційна діяльність бібліотек в умовах цифрового суспільства. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*, 1, 5–11. <https://doi.org/10.32461/2409-9805.1.2023.276758>
- Клименко, О. З. (2021, 25 березня). Бібліотечний збірник (видання). В *Українська бібліотечна енциклопедія*. <https://bit.ly/3ZeqUNP>
- Кравець, Л. О. (2023, 7–8 квітня). Еволюція соціальної функції бібліотек України в умовах російсько-української війни. В *Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку гуманітарних наук у сучасному соціокультурному просторі* [Матеріали конференції] (с. 193–197). Видавничий центр КНУКіМ.
- Кузьменко, О. І., & Загуменна, В. В. (2021). Трансформація та розширення функцій бібліотек у сучасному цифровому просторі. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*, 3, 38–44. <https://doi.org/10.32461/2409-9805.3.2021.244715>
- Кунанець, Н. Е. (2014). Соціокомунікаційний підхід у бібліотекознавстві: інновації та відновлення традицій. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*, 3, 11–18.
- Ржеуський, А., & Кунанець, Н. (2023). Електронні інформаційні ресурси бібліотек галузевих закладів вищої освіти України під час карантинних обмежень та воєнного стану. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*, 11, 96–110. <https://doi.org/10.31866/2616-7654.11.2023.282667>
- Слободяник, М. С. (1995). *Наукова бібліотека: еволюція структури і функцій* [Монографія]. Редакція журналу «Бібліотечний вісник».

Ярема, І. (2022). Цифрові комунікації як інструмент інноваційної діяльності публічних бібліотек України. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*, 10, 49–59. <https://doi.org/10.31866/2616-7654.10.2022.269461>

REFERENCES

- Davydova, I. O. (2014). Upravlinnia systemnymy transformatsiamy bibliotek: do pytannia naukovoï orhanizatsii upravlinnia [Management of system transformations of libraries: to the issue of scientific organization of management]. *Visnyk of Kharkiv State Academy of Culture*, 45, 78–84 [in Ukrainian].
- Dobrovolska, V. V., & Cherednyk, L. A. (2023). Innovatsiina diialnist bibliotek v umovakh tsyfrovoho suspilstva [Innovative activities of libraries in conditions of digital society]. *Library Science. Record Studies. Informology*, 1, 5–11. <https://doi.org/10.32461/2409-9805.1.2023.276758> [in Ukrainian].
- Harahulia, S. (2014). Biblioteki v informatsiinosu sispilstvi: orientatsiia na korytsuvacha [Libraries in the information society: focus on the user]. *Bibliotechnyi visnyk*, 6, 17–23 [in Ukrainian].
- Klymenko, O. Z. (2021, March 25). Bibliotechnyi zbirnyk (vydannia) [Library collection (edition)]. In *Ukrainska bibliotekna entsyklopediia* [Ukrainian library encyclopedia]. <https://bit.ly/3ZeqUHP> [in Ukrainian].
- Kravets, L. O. (2023, April 7–8). Evoliutsiia sotsialnoi funktsii bibliotek Ukrainy v umovakh rosiisko-ukrainskoi viiny [Evolution of the social function of Ukrainian libraries in the context of the Russian-Ukrainian war]. In *Aktualni pytannia, problemy ta perspektyvy rozvytku humanitarnykh nauk u suchasnomu sotsiokulturnomu prostori* [Current issues, problems and prospects for the development of humanities in the modern socio-cultural space] [Conference proceedings] (pp. 193–197). KNUCA Publishing Centre [in Ukrainian].
- Kunanets, N. E. (2014). Sotsiokomunikatsiinyi pidkhid u bibliotekoznavstvi: innovatsii ta vidnovlennia tradytsii [Sociocommunication approach in library science: innovations and renewal of traditions]. *Library Science. Record Studies. Informology*, 3, 11–18 [in Ukrainian].
- Kuzmenko, O. I., & Zahumenna, V. V. (2021). Transformatsiia ta rozshyrennia funktsii bibliotek u suchasnomu tsyfrovomu prostori [Transformation and expansion of library functions in the modern digital space]. *Library Science. Record Studies. Informology*, 3, 38–44. <https://doi.org/10.32461/2409-9805.3.2021.244715> [in Ukrainian].
- Rzheuskyi, A., & Kunanets, N. (2023). Elektronni informatsiini resursy bibliotek haluzevykh zakladiv vyshchoi osvity Ukrainy pid chas karantynnykh obmezhen ta voiennoho stanu [Electronic information resources of libraries of higher education branch institutions in Ukraine during the quarantine restrictions and martial law]. *Ukrainian Journal on Library and Information Science*, 11, 96–110. <https://doi.org/10.31866/2616-7654.11.2023.282667> [in Ukrainian].
- Slobodianyk, M. S. (1995). *Naukova biblioteka: evoliutsiia struktury i funktsii* [Scientific library: evolution of structure and functions] [Monograph]. Redaktsiia zhurnalu "Bibliotechnyi visnyk" [in Ukrainian].
- Voskoboinikova-Huzieva, O. V. (2014). *Stratehii rozvytku bibliotekno-informatsiinoi sfery Ukrainy: henezys, kontseptsii, modernizatsiia* [Strategies of development of library-informative sphere of Ukraine: genesis, conceptions, modernisation] [Monograph] (H. I. Kovalchuk, Ed.). Akademperiodyka [in Ukrainian].
- Yarema, I. (2022). Tsyfrovi komunikatsii yak instrument innovatsiinoi diialnosti publichnykh bibliotek Ukrainy [Digital communications as means of innovative activity of public libraries in Ukraine]. *Ukrainian Journal on Library and Information Science*, 10, 49–59. <https://doi.org/10.31866/2616-7654.10.2022.269461> [in Ukrainian].

UDC 021.1:316.422:004]:02(477)"363"

Lilia Kravets,
PhD Student,
Kyiv National University
of Culture and Arts
(Kyiv, Ukraine)
e-mail: liliakra236@gmail.com
ORCID: 0000-0001-5631-623X

MODERNIZATION OF THE SYSTEM OF LIBRARY FUNCTIONS IN HYBRID THREATS CONDITIONS

The aim of the article is to represent the modernization of the system of library functions as a basic concept of activity transformation in conditions of information society and evolution of all its functioning areas in the digitalization epoch.

Research methods are determined by the goal of the article, and are based on the application of general scientific (cognitive, system analysis, generalization) and special (library science and source science search) methods, including structural and functional, institutional, social and communication approaches.

Scientific novelty of the study consists in grounding the social and communication approach regarding the research of the library as a social and communication infrastructure, as an integral element of the system of active social communication, and nowadays, as a digital communication in the electronic environment on websites, blogs, social networks, etc.; in modernization of the system of library functions as a basic concept of its activity transformation in conditions of information society and evolution of all its functioning areas in the digitalization epoch.

Main conclusions. Under the influence of such determining factors as digitalization, globalization and the Russian-Ukrainian war, the transformation of the system of library functions is determined by the socio-political and socio-economic level of development of Ukrainian society. It was the digital era that in conditions of constantly growing information arrays and documentation sources allowed libraries not to lose their position as key institutions in the information and communication structure of society, but to open new opportunities for the national revival of culture, education and science as the basis of the state economic development.

During the dynamic growth of document creation and document exchange, libraries of Ukraine effectively enrich traditional functions subsystem with new content (educational, general cultural, informational, compensatory, communication, memorial, organizational, educational, cognitive, relaxation, social, value orientation), and successfully realize innovative functions subsystem (educational and advocacy, ensuring free access to the world information space, guidance and counseling, overcoming digital inequality, forming a sustainable interest in reading, collecting documentary evidence of crimes committed by the Russian Federation in relation to objects of cultural heritage of Ukraine), which proves the optimal adaptation of the functioning of Ukrainian librarianship in hybrid threats conditions.

Keywords: library science; functions of libraries; libraries of Ukraine; librarianship; information society; digitalization.

Стаття надійшла до редакції 31.08.2023 р.